

19. 6. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Přijetí dítěte do školy a spory rodičů

Objevují se případy, kdy se rodiče neshodují při výběru školy pro dítě. Cílem článku je podívat se na některé aspekty této situace právním pohledem.

Právní úprava rodičovské odpovědnosti

Podle § 865 odst. 1 občanského zákoníku rodičovská odpovědnost náleží stejně oběma rodičům; má ji každý rodič, pokud jí nebyl zbaven. Tuto odpovědnost rodič neztrácí svěřením dítěte do péče druhého rodiče.[1] Po splnění zákonných podmínek může soud rozhodnout o omezení nebo zbavení rodičovské odpovědnosti.

Podle § 876 odst. 1 občanského zákoníku rodičovskou odpovědnost vykonávají rodiče ve vzájemné shodě, nicméně vůči tomuto ustanovení je zvláštní § 876 odst. 3 občanského zákoníku, podle něhož jedná-li jeden z rodičů v záležitosti dítěte sám vůči třetí osobě, která je v dobré víře, má se za to, že jedná se souhlasem druhého rodiče.

Podle § 877 odst. 1 občanského zákoníku nedohodnou-li se rodiče ve významné záležitosti, rozhodne soud na návrh rodiče, přičemž podle odstavce 2 se za takovou záležitost považuje mj. volba vzdělání.

Žádost o přijetí dítěte do školy

O přijetí dítěte do školy rozhoduje ředitel školy na základě žádosti. Předně je třeba zdůraznit, že postačuje, pokud žádost o přijetí dítěte do školy (příhlášku) podá a podepíše jeden rodič. Případné požadavky, aby přihlášku podepisovali oba rodiče nebo aby rodič potvrdil, že jedná se souhlasem druhého rodiče, nemají oporu v zákoně a jsou podle mého názoru v rozporu s § 6 odst. 2 správního řádu (zásada hospodárnosti). Starší judikatura[2] již není použitelná, neboť se změnila právní úprava – stěžejní je právě již citovaný § 867 odst. 3 občanského zákoníku. I přihláška podepsaná jedním rodičem, který nepotvrdí souhlas druhého rodiče, má tedy stejné účinky jako přihláška podepsaná oběma rodiči. Uvedené platí za předpokladu dobré víry ředitele, tedy pokud nemá důvodné pochybnosti, že mezi rodiči nepanuje shoda.

V případě, že řediteli bude znám nesouhlas druhého rodiče, pak již ředitel nebude v dobré víře a nemůže rozhodnout (a ani vydat předběžné opatření podle § 61 správního řádu). Další postup ředitele se liší podle okamžiku, kdy tento nesouhlas vyjde najevo.

Za situace, kdy nesouhlas vyjde najevo před zahájením správního řízení nebo v jeho průběhu, doporučuji, aby ředitel ve smyslu § 57 odst. 1 písm. b) správního řádu vyzval jednoho nebo oba rodiče, aby podali žádost o zahájení řízení před soudem podle § 877 odst. 1 občanského zákoníku. Ředitel zároveň podle § 64 odst. 1 písm. c) bodu 2 správního řádu přeruší řízení. Pokud do začátku školního roku nebude vydáno předběžné opatření nebo rozhodnuto, žák zahájí povinnou školní docházku ve spádové škole automaticky;[3] ředitel bude ve správním řízení pokračovat, přičemž další postup záleží na tom, zda se jedná o spádovou školu. Ředitel spádové školy rozhodne o přijetí dítěte, protože podle § 36 odst. 5 školského zákona žák plní povinnou školní docházku ve spádové škole, nezvolí-li zákonný zástupce jinou školu. Naopak ředitel nespádové školy rozhodne o nepřijetí dítěte.

Stává se, že druhý rodič po vydání rozhodnutí o přijetí dítěte do školy podá odvolání. Takové odvolání je však nepřipustné. Odvolání, které podá rodič jménem dítěte, je nepřipustné z toho důvodu, že rozhodnutím bylo žádosti účastníka (dítěte) zcela vyhověno a nebyla mu způsobena žádná újma.[4] Odvolání, které podá rodič sám za sebe, je nepřipustné z toho důvodu, že rodiče nejsou účastníky řízení.[5] Ředitel bude v těchto případech postupovat podle § 88 odst. 1 věty třetí správního řádu a předá spis odvolacímu správnímu orgánu do 10 dnů spolu se stanoviskem, v němž se omezí na uvedení důvodů rozhodných pro posouzení nepřipustnosti odvolání. Druhý rodič se tedy musí obrátit na soud s návrhem podle § 877 odst. 1 občanského zákoníku, příp. i s návrhem na vydání předběžného opatření. Pokud do začátku školního roku nebude vydáno předběžné opatření nebo rozhodnuto, žák začne docházku do této školy (odklad vykonatelnosti rozhodnutí o přijetí nepřipadá v úvahu, neboť rodiči nehrozí újma).

Žádost o přestup dítěte do jiné školy

Výše uvedené se vztahuje rovněž na řízení o přestupu žáka. V této souvislosti je třeba zdůraznit význam právní moci rozhodnutí – dítě novou školu začne navštěvovat dnem uvedeným v rozhodnutí, nejdříve však dnem právní moci rozhodnutí. Do té doby je stále žákem dosavadní školy.

Závěr

Rozhodnutí o volbě vzdělání je při neshodě rodičů vyhrazeno soudu, na jehož rozhodnutí je nezbytné vyčkat – ředitel v takovém případě není oprávněn rozhodnout, nejde-li o postup podle § 36 odst. 5 školského zákona.

Mgr. Jan Fiala

[*] autor je odborník na školské právo

[1] Nález Ústavního soudu ze dne 25. září 2014, sp. zn. I. ÚS 3216/13, bod 43.

[2] Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 1967, sp. zn. 5 Cz 119/67.

[3] Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 18. dubna 2013, sp. zn. 28 Co 158/2013.

[4] Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 12. 8. 2015, sp. zn. 52 A 81/2015. Podpůrně lze poukázat též na shodné závěry týkající se odvolání a dovolání v občanském soudním řízení a kasační stížnosti v soudním řízení správním (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 5. 2010, sp. zn. 21 Cdo 2259/2009, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 7. 2016, sp. zn. 20 Cdo 2096/2016 a usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 2. 2016, sp. zn. 1 As 4/2016, bod 7).

[5] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. března 2016, sp. zn. 4 As 280/2015, bod 23 a náleží Ústavního soudu ze dne 20. září 2016, sp. zn. IV. ÚS 1844/16.

Další články:

- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)
- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Rozdělení společného jmění manželů v případech výdělečné činnosti pouze jednoho z manželů](#)
- [Oběť znásilnění má nárok na peněžitou satisfakci](#)
- [Digitalizace AML povinností: jak technologie mění plnění povinností pro tisíce povinných osob](#)
- [\(Ne\)vypořádání předmětu řízení u soudního smíru](#)
- [Nové limity opatrovnického rozhodování v judikatuře ESLP a Ústavního soudu](#)
- [Mimosmluvní odměna při společném zastupování více osob](#)
- [Nepřiznané koalice](#)